

Nadzór pedagogiczny
System Ewaluacji Oświaty

RAPORT Z EWALUACJI PROBLEMOWEJ

Szkoła Podstawowa Specjalna w Siemiatyczach
Siemiatycze

Kuratorium Oświaty w Białymstoku

Wstęp

Prezentowany raport jest rezultatem ewaluacji zewnętrznej przeprowadzonej w szkole przez wizytatorów do spraw ewaluacji. Raport z ewaluacji problemowej dotyczy jednego lub kilku z przedstawionych poniżej wymagań państwa.

Ewaluacja zewnętrzna polega na zbieraniu i analizowaniu informacji na temat funkcjonowania szkoły w obszarach wyznaczonych przez wymagania państwa:

1. Szkoła lub placówka realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój uczniów.
2. Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się.
3. Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej.
4. Uczniowie są aktywni.
5. Respektowane są normy społeczne.
6. Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji.
7. Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych.
8. Promowana jest wartość edukacji.
9. Rodzice są partnerami szkoły lub placówki.
10. Wykorzystywane są zasoby szkoły lub placówki oraz środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju.
11. Szkoła lub placówka, organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych.
12. Zarządzanie szkołą lub placówką służy jej rozwojowi.

Ewaluacja ma także na celu ustalenie poziomu spełniania przez szkołę wymagań zawartych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7.10.2009r. wraz ze zmianami z dnia 10.05.2013r. Szkoła może spełniać te wymagania na pięciu poziomach:

- Poziom E - oznaczający niski stopień wypełniania wymagania przez szkołę.
- Poziom D - oznaczający podstawowy stopień wypełniania wymagania przez szkołę.
- Poziom C - oznaczający średni stopień wypełniania wymagania przez szkołę.
- Poziom B - oznaczający wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę.
- Poziom A - oznaczający bardzo wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę.

Opis metodologii

Badanie zostało zrealizowane w dniach **05-10-2015** - **13-10-2015** przez zespół wizytatorów ds. ewaluacji, w skład którego weszli:

- *Krzysztof Henryk Ostrowski,*
- *Bożena Jolanta Lenkiewicz-Broda.*

Badaniem objęto **21 rodziców** (ankieta i wywiad grupowy) i **13 nauczycieli** (ankieta i wywiad grupowy). Przeprowadzono wywiad indywidualny z **dyrektorem szkoły**, grupowy z **przedstawicielami samorządu lokalnego i partnerów szkoły**, a także **obserwacje lekcji, placówki i analizę dokumentacji**.

Na podstawie zebranych danych został sporządzony raport, który obejmuje 3 podstawowe obszary działania szkoły:

- Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej
- Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji
- Szkoła lub placówka organizując procesy edukacyjne uwzględnia wnioski z analizy wyników badań zewnętrznych i wewnętrznych

Wyjaśnienie skrótów dla narzędzi:

OZ - Arkusz obserwacji zajęć

AD - Kwestionariusz ankiety dla dyrektora/dyrektorki szkoły

AN - Kwestionariusz ankiety dla nauczycieli

AR - Kwestionariusz ankiety dla rodziców

APW - Kwestionariusz ankiety poewaluacyjnej dla wizytatora

ADZ - Kwestionariusz badania "Analiza danych zastanych"

WN - Scenariusz wywiadu grupowego z nauczycielami

WD - Scenariusz wywiadu z dyrektorem/dyrektorką szkoły

WNPO - Scenariusz wywiadu z nauczycielem po obserwacji

WNO - Scenariusz wywiadu z zespołem nauczycieli uczących w jednym oddziale

Obraz placówki

Szkoła Podstawowa Specjalna w Siemiatyczach jest jedną z trzech szkół wchodzących w skład Zespołu Szkół Specjalnych. Placówka zapewnia edukację uczniom z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, znacznym, ze sprzężeniami oraz prowadzi zajęcia rewalidacyjno – wychowawcze dla osób z głębokim upośledzeniem umysłowym. Budynek szkoły jest dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo - posiada podjazdy oraz windę.

Głównym celem edukacji uczniów Szkoły Podstawowej Specjalnej w Siemiatyczach jest **wszechstronny ich rozwój, odkrywanie i rozwijanie indywidualnych talentów, a także wyposażenie ich w wiedzę i umiejętności pozwalające w jak największym stopniu na samodzielne, na miarę swoich możliwości uczestnictwo w życiu społecznym.**

Bogata oferta szkoły umożliwia uczniom udział w różnorodnych zajęciach o charakterze wychowawczym, sportowym, artystycznym i rekreacyjnym, jak również rewalidacyjnym i rehabilitacyjnym. Na uwagę zasługuje systematycznie wykorzystywana do pracy z dziećmi doskonała baza (np. sala doświadczania świata, sala integracji sensorycznej, sala komputerowa, ścianka wspinaczkowa, gabinety specjalistyczne, salka do zajęć rehabilitacyjnych oraz estetyczny i dobrze wyposażony plac zabaw. **Wszystkie zajęcia są dostosowane do zdiagnozowanych indywidualnych potrzeb każdego ucznia.**

W szkole realizowane są różnorodne **działania i przedsięwzięcia antydyskryminacyjne**, skierowane do uczniów i rodziców, a także do środowiska lokalnego. Działania te kształtują w społeczności lokalnej szeroko rozumianą tolerancję, zrozumienie potrzeb osób niepełnosprawnych, poszanowanie dla ich inności oraz pomagają uczniom niepełnosprawnym uczestniczyć w życiu społecznym na równi z innymi członkami społeczeństwa.

Przy organizacji procesów edukacyjnych **szkoła wykorzystuje wyniki ewaluacji wewnętrznej oraz prowadzonych różnych badań i analiz wewnętrznych** (w tym posiadane informacje dotyczące losów absolwentów), **jak również wnioski z różnych badań zewnętrznych**. Są one pomocne w planowaniu pracy dydaktyczno – wychowawczej, modyfikowaniu własnego warsztatu pracy oraz tworzeniu oferty zajęć dodatkowych, w tym specjalistycznych.

W dalszej części raportu znajdują się szczegółowe wyniki przeprowadzonego badania, do zapoznania się z którymi serdecznie Państwa zapraszamy.

Informacja o placówce

Nazwa placówki	Szkoła Podstawowa Specjalna w Siemiatyczach
Patron	
Typ placówki	Szkoła podstawowa
Miejscowość	Siemiatycze
Ulica	Tadeusza Kościuszki
Numer	43
Kod pocztowy	17-300
Urząd pocztowy	SIEMIATYCZE
Telefon	856552126
Fax	856552126
Www	www.zsssiemiatycze.edupage.org
Regon	05221261200000
Publiczność	publiczna
Kategoria uczniów	Dzieci lub młodzież
Charakter	specjalna
Uczniowie, wychow., słuchacze	20
Oddziały	4
Nauczyciele pełnozatrudnieni	0.00
Nauczyciele niepełnozatr. (stos.pracy)	0.00
Nauczyciele niepełnozatr. (w etatach)	0.00
Średnia liczba uczących się w oddziale	5
Liczba uczniów przypadających na jednego pełnozatrudnionego nauczyciela	
Województwo	PODLASKIE
Powiat	siemiatycki
Gmina	Siemiatycze
Typ gminy	gmina miejska

Obszary badawcze umożliwiające opisanie działań szkoły w zakresie wymagań

Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej	✓
Poziom podstawowy:	
W szkole lub placówce realizuje się podstawę programową uwzględniając osiągnięcia uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego	✓
Podstawa programowa jest realizowana z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów jej realizacji	✓
W szkole lub placówce monitoruje się i analizuje osiągnięcia każdego ucznia, uwzględniając jego możliwości rozwojowe, formułuje się i wdraża wnioski z tych analiz	✓
Poziom wysoki:	
Wdrożone wnioski z monitorowania i analizowania osiągnięć uczniów przyczyniają się do wzrostu efektów uczenia się i osiągania różnorodnych sukcesów edukacyjnych uczniów. Wyniki analizy osiągnięć uczniów, w tym uczniów, którzy ukończyli dany etap edukacyjny, potwierdzają skuteczność podejmowanych działań dydaktyczno-wychowawczych	
Uczniowie odnoszą sukcesy na wyższym etapie kształcenia lub na rynku pracy	
Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów, uwzględniając ich indywidualną sytuację	✓
Poziom podstawowy:	
W szkole lub placówce rozpoznaje się możliwości psychofizyczne i potrzeby rozwojowe, sposoby uczenia się oraz sytuację społeczną każdego ucznia	✓
Zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze i specjalistyczne organizowane dla uczniów wymagających szczególnego wsparcia w rozwoju lub pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz zajęcia rewalidacyjne dla uczniów niepełnosprawnych są odpowiednie do rozpoznanych potrzeb każdego ucznia	✓
W szkole lub placówce są realizowane działania antidyskryminacyjne obejmujące całą społeczność szkoły lub placówki	✓
Szkoła lub placówka współpracuje z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi i innymi podmiotami świadczącymi poradnictwo i pomoc uczniom, zgodnie z ich potrzebami i sytuacją społeczną	✓
Poziom wysoki:	
W szkole lub placówce są prowadzone działania uwzględniające indywidualizację procesu edukacyjnego w odniesieniu do każdego ucznia	
W opinii rodziców i uczniów wsparcie otrzymywane w szkole lub placówce odpowiada ich potrzebom	
Szkoła lub placówka, organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych	✓
Poziom podstawowy:	
W szkole lub placówce analizuje się wyniki sprawdzianu i egzaminów oraz wyniki ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej. Analizy prowadzą do formułowania wniosków i rekomendacji, na podstawie których planuje się i podejmuje działania	✓
Działania prowadzone przez szkołę lub placówkę są monitorowane i analizowane, a w razie potrzeby modyfikowane	✓
Poziom wysoki:	
W szkole lub placówce wykorzystuje się wyniki badań zewnętrznych	
W szkole lub placówce prowadzi się badania odpowiednio do potrzeb szkoły lub placówki, w tym osiągnięć uczniów i losów absolwentów	

Wnioski

1. **Działania podejmowane na rzecz wspomagania rozwoju uczniów (w tym bogata oferta zajęć rozwijających zainteresowania i specjalistycznych) uwzględniają ich indywidualne potrzeby, przyczyniają się do skutecznego wyrównywania szans edukacyjnych wszystkich uczniów, a także rozwoju ich różnorodnych talentów.**
2. **Przy projektowaniu oferty edukacyjnej oraz planowaniu własnej pracy edukacyjnej nauczyciele wykorzystują wnioski z różnorodnych badań i rozwiązań pedagogicznych, dzięki czemu realizowane działania są bardziej efektywne.**
3. **Nauczyciele wdrażają wszystkich uczniów niepełnosprawnych do samodzielności, skupiając się nie tylko na uczeniu ich podstawowych czynności samoobsługowych, ale również wyposażaniu ich w wiedzę i umiejętności pomagające im w miarę swoich możliwości uczestniczyć w życiu społecznym na równi z innymi członkami społeczeństwa.**
4. **Stworzona przez dyrektora, nauczycieli i pracowników atmosfera życzliwości i otwartości oraz realizowane działania sprzyjają akceptacji każdego ucznia, przeciwdziałają izolacji społecznej i nietolerancji wobec odmienności oraz sprawiają, że uczniowie bardzo chętnie w szkole przebywają.**

Wyniki ewaluacji

Wymaganie:

Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej

---

Wyniki przeprowadzonej ewaluacji dla wymagania:

W szkole prowadzone są badania dotyczące osiągnięć uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego, co pozwala na opracowanie działań mających na celu kształtowanie tych umiejętności, które zawarte są w podstawie programowej. Kadra pedagogiczna monitoruje sukcesy uczniów, a analiza osiągnięć przekłada się na codzienną pracę na zajęciach i poza nimi. Nauczyciele dokonują oceny skuteczności swojej pracy, podejmują takie działania, które przyczyniają się do wyposażania podopiecznych w umiejętności przydatne na kolejnych etapach edukacyjnych, a także w życiu dorosłym.

Szkoła spełnia powyższe wymaganie.

Obszar badania: W szkole lub placówce realizuje się podstawę programową uwzględniając osiągnięcia uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego

---

W szkole prowadzone są badania dotyczące osiągnięć uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego.

Analiz dokonuje zespół specjalistów pracujących z dzieckiem, który zapoznaje się z orzeczeniami i opiniami poradni psychologiczno-pedagogicznych, dokumentacją pedagogiczną i medyczną (w tym dokumentacją poradni specjalistycznych). Gromadzone są też informacje pochodzące od nauczycieli pracujących z dzieckiem na wcześniejszym etapie edukacyjnym, rodziców (zawarte w kartach informacyjnych). Zespół dokonuje również analizy osiągnięć każdego ucznia, wytworów jego prac. Dokonuje wielospecjalistycznej diagnozy rozwoju ucznia z wykorzystaniem różnych narzędzi. Opracowuje (z udziałem rodziców) Indywidualny Program Edukacyjno - Terapeutyczny (IPET), w którym uwzględnia działania nakierowane na rozwój ucznia, określa formy, zakres i godziny pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zajęć specjalistycznych, zakresie wsparcia rodziców.

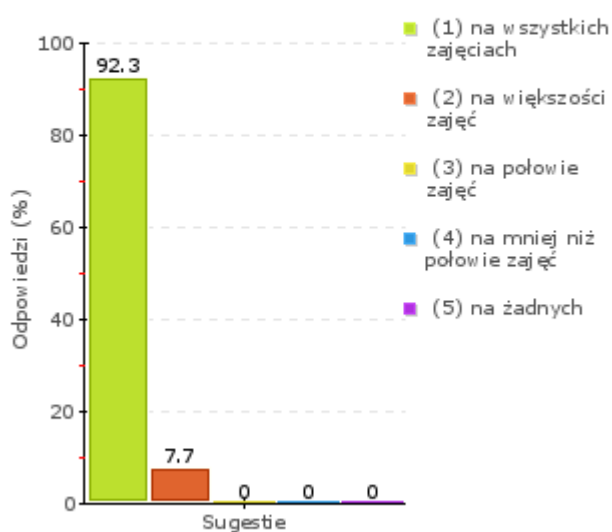
Obszar badania: Podstawa programowa jest realizowana z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów jej realizacji

Kształtowane są umiejętności kluczowe.

Nauczyciele prowadząc zajęcia edukacyjne kształtują kompetencje kluczowe, w zależności od możliwości uczniów oraz specyfiki prowadzonych przez siebie zajęć. Przede wszystkim uczą umiejętności komunikowania się w języku ojczystym (wykres 1j) oraz umiejętność uczenia się (wykres 2j), a także odkrywania swoich zainteresowań (wykres 3j) i pracy zespołowej (wykres 4j). Z różnym natężeniem kształtuje się w uczniach kompetencje matematyczne (wykres 5j) i czytanie (wykres 6j).

Jak często daje Pan/i swoim uczniom możliwość kształtowania poniższych umiejętności: umiejętność komunikowania się w języku ojczystym AN

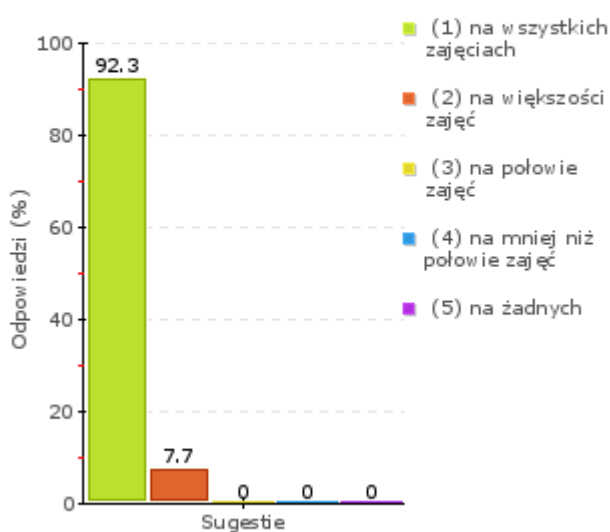
Liczebność: 13

Wykres 1j

Jak często daje Pan/i swoim uczniom możliwość kształtowania poniższych umiejętności: umiejętność uczenia się AN

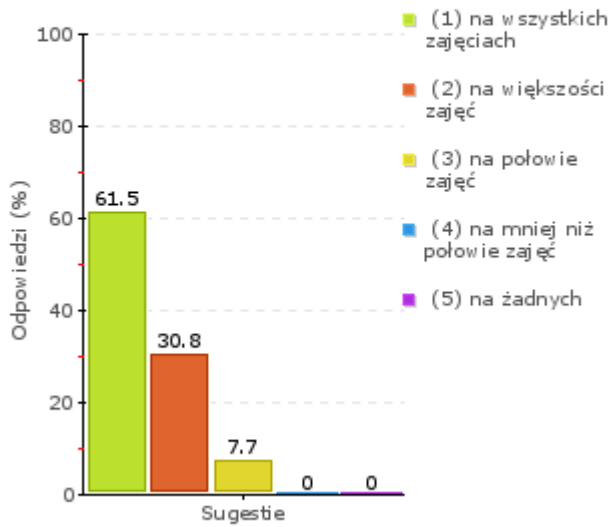
Liczebność: 13

Wykres 2j

Jak często daje Pan/i swoim uczniom możliwość kształtowania poniższych umiejętności: umiejętność odkrywania swoich zainteresowań i/lub przygotowania do dalszej edukacji
AN

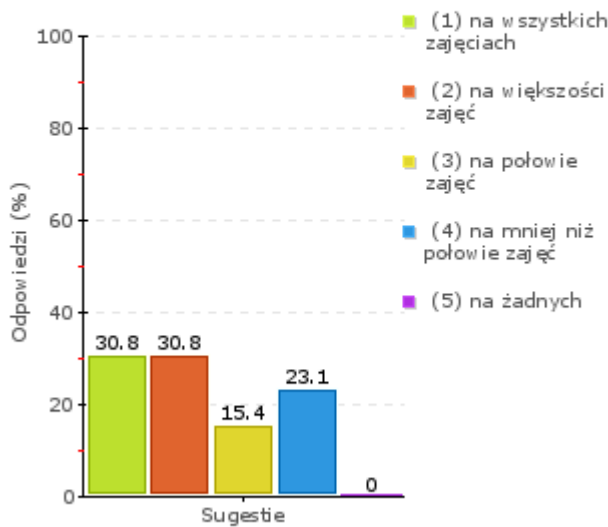
Liczebność: 13

Wykres 3j

Jak często daje Pan/i swoim uczniom możliwość kształtowania poniższych umiejętności: myślenie matematyczne – umiejętność wykorzystania narzędzi matematyki w życiu codziennym oraz formułowania sądów opartych na rozumowaniu matematycznym AN

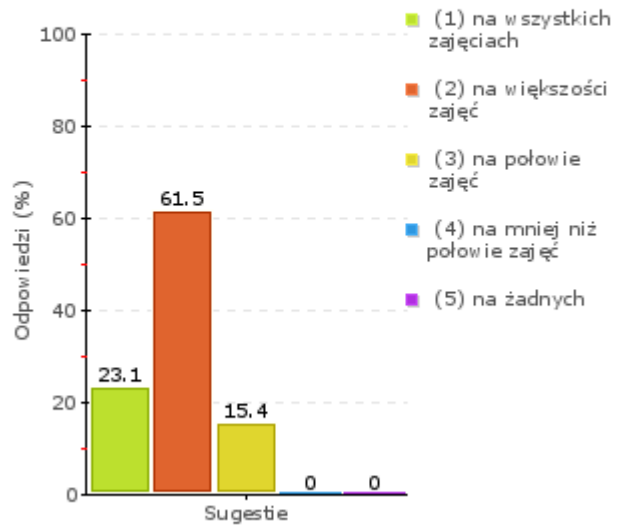
Liczebność: 13

Wykres 5j

Jak często daje Pan/i swoim uczniom możliwość kształtowania poniższych umiejętności: umiejętność pracy zespołowej AN

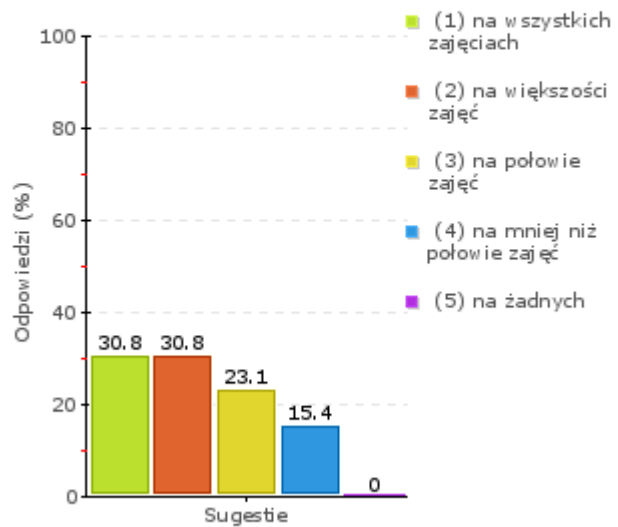
Liczebność: 13

Wykres 4j

Jak często daje Pan/i swoim uczniom możliwość kształtowania poniższych umiejętności: czytanie – umiejętność rozumienia, wykorzystywania i przetwarzania tekstów AN

Liczebność: 13

Wykres 6j

Obszar badania: W szkole lub placówce monitoruje się i analizuje osiągnięcia każdego ucznia, uwzględniając jego możliwości rozwojowe, formułuje się i wdraża wnioski z tych analiz

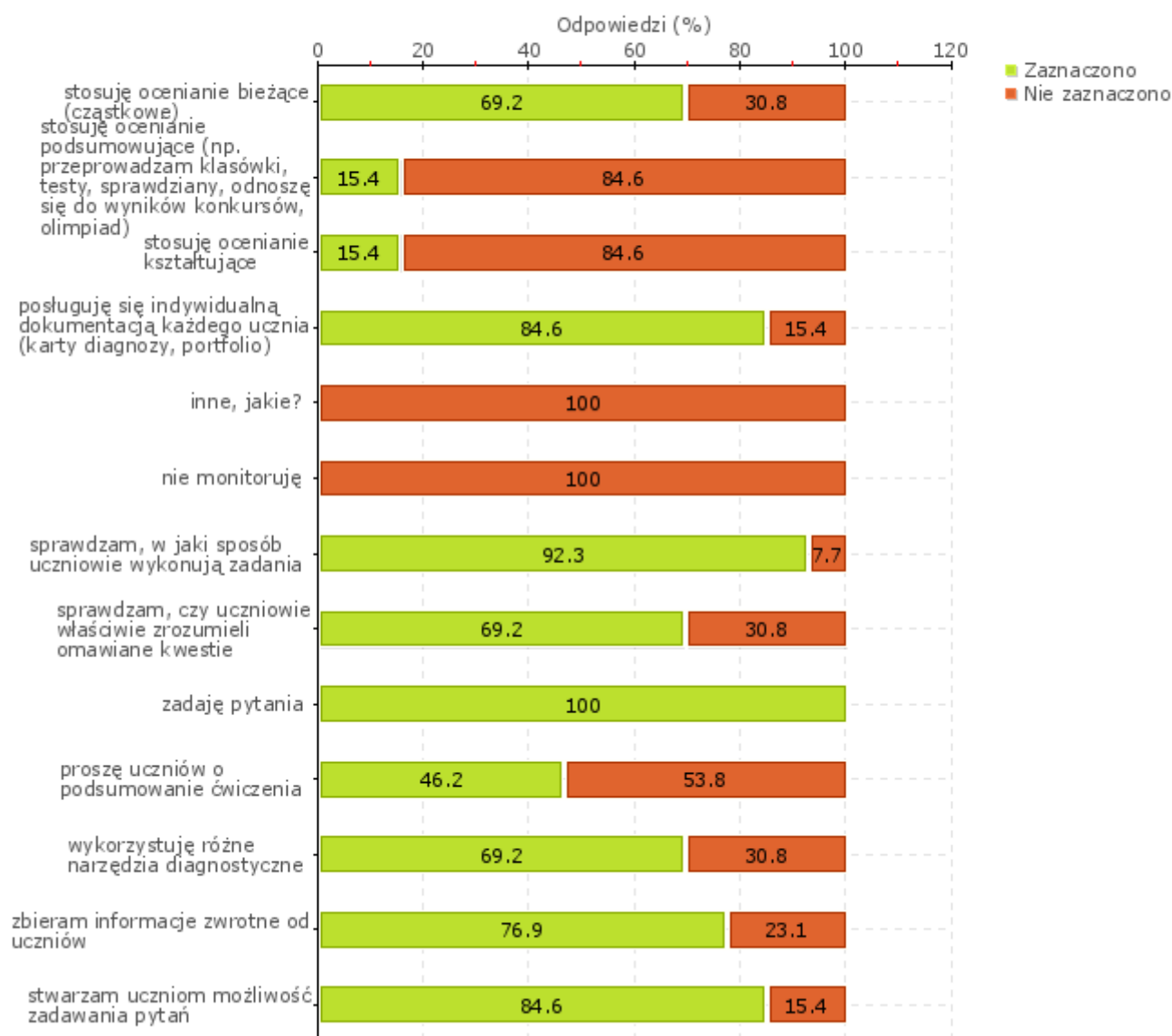

Osiągnięcia uczniów są monitorowane, a wnioski wpływają na pracę pedagogiczną nauczycieli.

Nauczyciele w swojej pracy stosują różne formy monitorowania osiągnięć uczniów. Najczęściej poprzez komunikację werbalną: zadają pytania, umożliwiają zadawanie pytań przez uczniów, a także rozmawiają z nimi. W ten sposób dodatkowo kształtują u uczniów umiejętność komunikowania się. Kontrolują też poziom zrozumienia i sposób wykonywania poleceń. Na bieżąco dokonują oceny pracy uczniów (wykres 1w). Wnioski z monitorowania wykorzystują do modyfikacji warsztatu swojej pracy, metod i form stosowanych na zajęciach. Uwzględniając możliwości uczniów, indywidualizują pracę z nimi, motywują do zwiększonego wysiłku, aktywizują do udziału w uroczystościach i imprezach szkolnych i pozaszkolnych. Niektórzy z nich (5 z 13) deklarują też zwiększenie udziału rodziców w proces nauczania (tabela 1).

W jaki sposób monitoruje Pan/i osiągnięcia uczniów? AN

Liczebność: 13

Wykres 1w

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: W jaki sposób wykorzystuje Pan/i w swojej pracy wnioski z analizy osiągnięć uczniów? [AN]

(7596)

Ogólna liczba respondentów biorących udział w badaniu: **14**

Tab.1

Numer	Treść odpowiedzi
1	modyfikacja kryteriów oceniania
2	modyfikacja zakresu wprowadzanego materiału
3	modyfikacja warsztatu pracy
4	indywidualizacja nauczania
5	modyfikuję dotychczasowe metody pracy i/lub metody wychowawcze
6	zwiększam intensywność konsultacji z rodzicami uczniów
7	zwiększam nacisk na rozwiązywanie zadań praktycznych (wykorzystanie przez uczniów wiedzy w praktyce)
8	zwiększam rolę aktywizacji uczniów (motywuję do zwiększenia indywidualnego zaangażowania uczniów)
9	zwracam większą uwagę na zagadnienia, które sprawiają uczniom trudność
10	aktywizowanie do udziału w imprezach i uroczystościach

W wymaganiu "Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej" w odniesieniu do poziomu wysokiego zebrano następujące dane świadczące o działaniach szkoły/placówki:

Obszar badania: Wdrożone wnioski z monitorowania i analizowania osiągnięć uczniów przyczyniają się do wzrostu efektów uczenia się i osiągania różnorodnych sukcesów edukacyjnych uczniów. Wyniki analizy osiągnięć uczniów, w tym uczniów, którzy ukończyli dany etap edukacyjny, potwierdzają skuteczność podejmowanych działań dydaktyczno-wychowawczych

Działania podejmowane w szkole są skuteczne, ponieważ przynoszą oczekiwane efekty w postaci wzrostu osiągnięć uczniów.

Podejmowane przez szkołę działania przyczyniają się do wzrostu efektów kształcenia, edukacji i terapii uczniów oraz odnoszonych przez nich sukcesów w różnych sferach życia. Działania te są ukierunkowane na zaspokajanie specyficznych potrzeb edukacyjnych uczniów, odpowiednio do ich możliwości psychofizycznych. Jako sukcesy rozmówcy wskazali:

- elementarne umiejętności matematyczne,
- umiejętności samoobsługi,
- niektórzy - czytanie i pisanie w podstawowym zakresie,
- znajomość najbliższego otoczenia,
- umiejętności społeczne - udział w życiu społecznym, wykazywanie zachowań proekologicznych, umiejętność zachowania się w miejscach publicznych, stosowania form grzecznościowych, panowania nad emocjami,
- wzrost sprawności fizycznej (sukcesy w zawodach sportowych, poprawa motoryki ciała),
- sukcesy w konkursach plastycznych i tematycznych, w przeglądach muzycznych.

Sukcesy te, zdaniem dyrektora i nauczycieli są efektem, między innymi poniższych działań:

- systematycznego doskonalenia kadry i zatrudniania specjalistów zgodnie z potrzebami szkoły (np. specjalista w zakresie SI, dogoterapii, socjoterapii, gimnastyki korekcyjnej, neurologopedii, kurs Ruch Rozwijający Weroniki Sherborne),
- wprowadzania nowych metod pracy, np. metoda integracji sensorycznej
- realizacji projektów (np. „Jesteśmy przyjaciółmi”, „Zaadoptuj rzekę”, przedsięwzięcia „Integracja przez teatr”),
- organizowania różnorodnych konkursów (np. „Bawimy się muzyką”),
- rozwijania uzdolnień wokalnych, tanecznych, instrumentalnych uczniów, ich koordynacji wzrokowo-ruchowej, percepcji, orientacji w przestrzeni, kształtowania postawy twórczej w sytuacjach zadaniowych, wzajemnej współpracy, odpowiedzialności za innych, kształtowania poczucia własnej wartości,
- organizacji cyklicznej Podlaskiej Spartakiady Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Jesteśmy Razem”.

Obszar badania: Uczniowie odnoszą sukcesy na wyższym etapie kształcenia lub na rynku pracy

---

Uczniowie są przygotowywani do funkcjonowania na dalszym etapach edukacyjnych i do dorosłego życia.

Dyrektor i nauczyciele zgodnie stwierdzają, że szkoła przygotowuje uczniów do funkcjonowania na miarę ich możliwości na dalszym etapie edukacyjnym oraz w dorosłym życiu. Kształtuje podstawowe umiejętności, takie jak:

- samoobsługi (ubieranie się, jedzenie, zrobienie sobie kanapki, załatwianie potrzeb fizjologicznych),
- rozwijanie sprawności manualnych, praca na różnym materiale, (posługiwanie się różnymi narzędziami - nóż, nożyczki),
- komunikowania się z innymi (komunikacja werbalna, alternatywna),
- współpraca w zespole, nawiązywanie kontaktów,
- praca z komputerem,

- podstawowe umiejętności praktyczne: matematyczne (przeliczanie drobnych pieniędzy, ważenie, mierzenie),
- umiejętności społeczne: robienie zakupów, zachowanie się w miejscu publicznym, zachowanie się wobec innych ludzi,
- zaprezentowanie się i swoich talentów w środowisku szerszym,
- aktywne spędzanie czasu wolnego (np. z rodzeństwem, co pozwala też na zintegrowanie rodzeństwa).

Wymaganie:

Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów, uwzględniając ich indywidualną sytuację

Wyniki przeprowadzonej ewaluacji dla wymagania:

W szkole prowadzone są działania mające na celu rozpoznanie możliwości psychofizycznych i potrzeb rozwojowych każdego ucznia oraz jego sytuacji rodzinnej. O systemowości tych działań świadczy między innymi ich powszechność i celowość. Realizowane zadania oparte są na dokonanej zespołowo wielospecjalistycznej ocenie poziomu funkcjonowania każdego ucznia, zaś ich efektywność poddawana jest refleksji. Działania w tym zakresie są prowadzone wspólnie z licznymi instytucjami wspierającymi, adekwatnie do potrzeb uczniów i ich rodzin.

Nauczyciele realizują w szkole różnorodne działania antydyskryminacyjne, jak również liczne przedsięwzięcia skierowane do środowiska lokalnego. Działania te kształtują w społeczności lokalnej szeroko rozumianą tolerancję, zrozumienie potrzeb osób niepełnosprawnych, poszanowanie dla ich inności oraz pomagają uczniom niepełnosprawnym uczestniczyć w życiu społecznym na równi z innymi członkami społeczeństwa.

Szkoła spełnia powyższe wymaganie.

Obszar badania: W szkole lub placówce rozpoznaje się możliwości psychofizyczne i potrzeby rozwojowe, sposoby uczenia się oraz sytuację społeczną każdego ucznia

---

W szkole prowadzone są działania mające na celu rozpoznanie możliwości psychofizycznych i potrzeb rozwojowych każdego ucznia oraz jego sytuacji rodzinnej. O systemowości tych działań świadczy ich powszechność i celowość.

Nauczyciele i specjaliści przynajmniej dwa razy w roku zespołowo dokonują wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania każdego ucznia, określając w ten sposób jego możliwości i potrzeby. Do dokonania diagnozy wykorzystują informacje z wielu źródeł, m.in. własnych obserwacji i spostrzeżeń dotyczących funkcjonowania ucznia w szkole, wyników badań psychologiczno – pedagogicznych i logopedycznych (orzeczenia, opinie), otrzymanej od rodziców dokumentacji medycznej, a także informacji posiadanej od specjalistów pracujących z dzieckiem w placówce. Dla zdobycia możliwie kompletnej wiedzy o dziecku, niezwykle istotne są informacje uzyskane od rodziców, na co oni sami wskazują (wykres 1j).

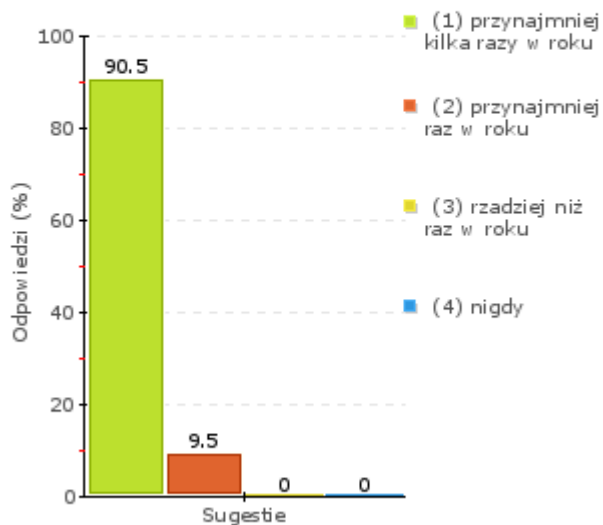
Informacje te pozwalają na rozpoznanie i określenie indywidualnych, specjalnych potrzeb edukacyjnych każdego ucznia i zaplanowanie w indywidualnym programie edukacyjno - terapeutycznym takich działań wspierających, które umożliwią ich zaspokojenie

Wobec wszystkich uczniów uruchomiono program wsparcia ze względu na specjalne potrzeby edukacyjne wynikające z niepełnosprawności intelektualnej w stopniu umiarkowanym i znacznym, niepełnosprawności sprzężonej, w tym autyzmu i niepełnosprawności ruchowej, niedowidzenia lub niedosłuchu, a także potrzeby związane z trudną sytuacją materialną lub społeczną rodziny.

Czy nauczyciele rozmawiają z Panią/Panem o możliwościach i/lub potrzebach Pani/Pana dziecka? AR

Liczebność: 21

Wykres 1j

Obszar badania: Zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze i specjalistyczne organizowane dla uczniów wymagających szczególnego wsparcia w rozwoju lub pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz zajęcia rewalidacyjne dla uczniów niepełnosprawnych są odpowiednie do rozpoznanych potrzeb każdego ucznia

Rozpoznane potrzeby dzieci wykorzystuje się do planowania i realizowania działań edukacyjnych. Są one spójne z tymi zdiagnozowanymi potrzebami i sytuacją rodzinną każdego dziecka.

Przykłady takich działań, to m.in. bieżące dostosowanie zajęć oraz sposobów komunikacji do potrzeb i możliwości każdego dziecka, a także indywidualne zajęcia rewalidacyjne i zajęcia w ramach pomocy psychologiczno - pedagogicznej (logopedyczne, alternatywne metody komunikacji, muzykoterapia, zajęcia orientacji przestrzennej i poruszania, gimnastyka korekcyjna, terapia z pedagogiem i psychologiem, zajęcia Integracji Sensorycznej, socjoterapia, dogoterapia, Zajęcia Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne, terapia wspomagająca z wykorzystaniem komputera, fizjoterapia i hydroterapia, teatroterapia, zajęcia muzykoterapii "Mała filharmonia rozwoju" prowadzone przez wykwalifikowanych muzyków z Warszawy i inne). Inną formę wsparcia stanowią zajęcia rozwijające uzdolnienia i zainteresowania uczniów, np. zespół muzyczny "Biedroneczki", Drużyna Harcerska Nieprzetartego Szlaku "Siedmiomilowe buty", koło kulinarne, Uczniowski Klub Sportowy "Promyk, koło plastyczno-techniczne, arteterapia, koło teatralne, klub małego czytelnika, koło "Ekoodpowiedzialni".

Szkoła organizuje też potrzebującym uczniom i ich rodzinom pomoc materialną i rzeczową, m.in. dofinansowanie obiadów w ramach współpracy z ośrodkami pomocy społecznej, dofinansowanie lub finansowanie w całości wycieczek, zabiegów leczniczych, zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, turnusów

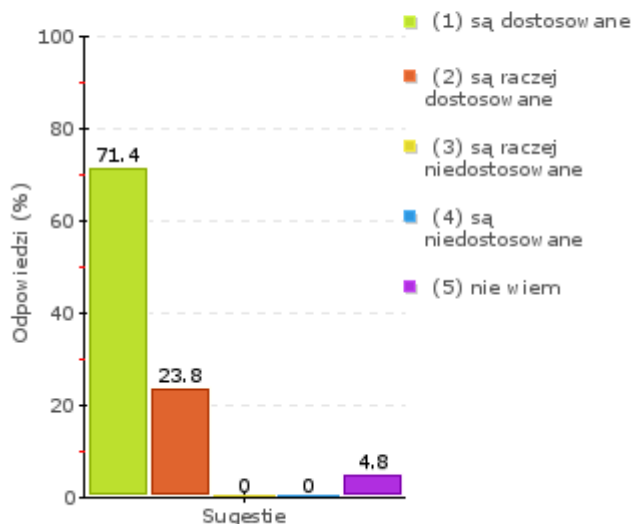
rehabilitacyjnych, leków, zwolnienie z opłaty składki na ubezpieczenie.

Również podczas obserwowanych zajęć, prowadzone przez nauczycieli działania wynikały z rozpoznanych wcześniej potrzeb i możliwości dzieci.

Poczucie, że w szkole uwzględnia się indywidualne potrzeby i możliwości ich dziecka przy organizacji zajęć dodatkowych mają prawie wszyscy (20/21) ankietowani rodzice (wykres 1j).

W jakim stopniu zajęcia pozalekcyjne w tej szkole są dostosowane do potrzeb Pani/Pana dziecka? AR

Liczebność: 21

Wykres 1j

Obszar badania: W szkole lub placówce są realizowane działania antidyskryminacyjne obejmujące całą społeczność szkoły lub placówki

W szkole prowadzone są działania antidyskryminacyjne, obejmujące całą społeczność szkolną oraz realizowane liczne przedsięwzięcia skierowane do środowiska lokalnego.

W placówce raczej nie występują przypadki dyskryminacji wśród dzieci. Dzięki między innymi temu, iż systematycznie realizowane są przez wszystkich nauczycieli działania w tym zakresie, wynikające ze specyfiki szkoły specjalnej, obejmujące głównie obszar dotyczący niepełnosprawności i religii (wykres 1w). Organizowane są np. teatryki tematyczne, różnorodne imprezy „łącznie różne wiary” (spotkanie opłatkowe, szkolne śniadanie wigilijne, wspólny udział wszystkich uczniów, nauczycieli i pracowników w rekolekcjach...)

Na szczególną uwagę zasługują bardzo liczne, różnorodne działania antidyskryminacyjne skierowane do społeczności lokalnej. Wśród przykładów takich działań dyrekcja i nauczyciele wymieniali m.in.

- cykliczne coroczne spotkania "Integracja przez teatr" - przedstawienia teatralne uczniów szkoły (np. Brzydkie kaczątko, Królowa śniegu, Dziewczynka z zapałkami) prezentowane dla szerokiej publiczności - przedszkolaków siemiatyckich przedszkoli, uczniów szkół podstawowych, gimnazjów, szkół średnich znajdujących się na terenie Powiatu Siemiatyckiego oraz emerytów i sponsorów;

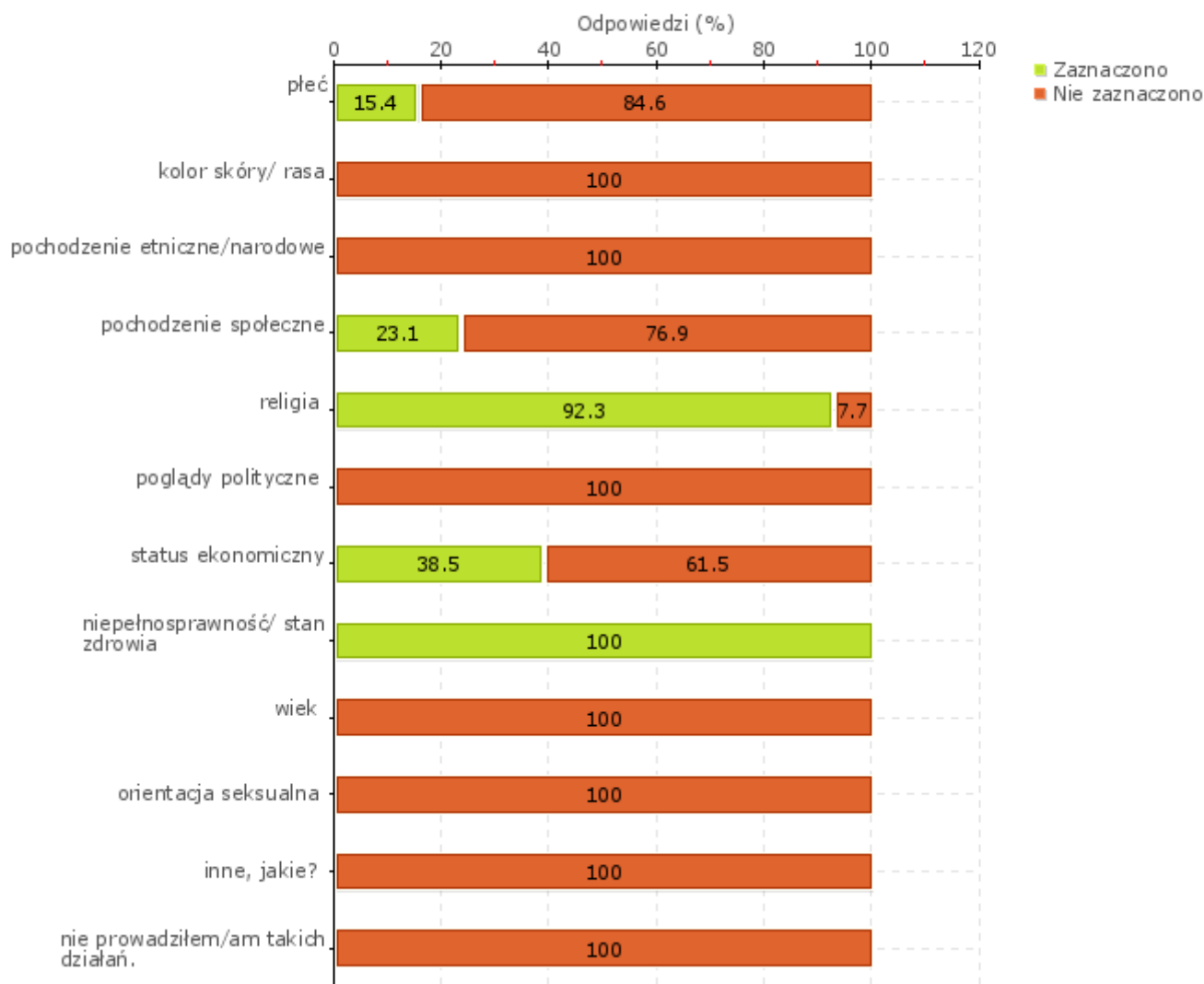
- coroczna Podlaska Spartakiada Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej "Jesteśmy Razem " połączona z Marszem Godności Osób Niepełnosprawnych organizowana przez szkołę i Polskie Towarzystwo Waki z Kalectwem;
- Występy taneczne uczniów szkoły podczas Diecezjalnego Dnia Dziecka oraz Targów Organizacji Pozarządowych;
- liczne spotkania organizowane z inicjatywy obu stron z dziećmi i młodzieżą szkół siemiatyckich i nie tylko (np. spotkania "Jesteśmy przyjaciółmi ", prelekcje dla młodzieży gimnazjalnej oraz wspólne spotkania o charakterze integracyjnym, udział w marszu PAT i ZEBRA organizowanym przez Gimnazjum nr 1 w Siemiatyczach, stałe spotkania z młodzieżą Szkolnego Koła Caritas działającego przy Zespole Szkół z Oddziałami Integracyjnymi).

Działania te mają na celu kształtowanie w społeczności lokalnej zrozumienia potrzeb osób niepełnosprawnych, szeroko rozumianej tolerancji, poszanowania dla ich inności i postrzegania uczniów niepełnosprawnych jako osób niezależnych, które mogą uczestniczyć w życiu społecznym na równi z innymi członkami społeczeństwa, znając i przestrzegając ogólnie przyjętych norm i zachowań.

Na efekty tych działań wskazują partnerzy szkoły, mówiąc, iż *"najbardziej cenne jest to, że szkoła wychodzi poza ramy szkoły – promuje się w środowisku, na festynach, marszach, wychowankowie występują, pokazują swoje prace". "Ja jako mieszkaniec widzę, że nauczyciele wyszli z osobami niepełnosprawnymi, mieszkańcom miasta widok niepełnosprawnych z opiekunami jest ciepły, bez obaw, lęków wobec inności, jest teraz większa akceptacja".*

Czy w tym i poprzednim roku szkolnym podejmował/a Pan/i działania antydyskryminacyjne uwzględniające następujące przesłanki? Proszę wybrać z poniższych. AN

Liczebność: 13

Wykres 1w

Obszar badania: Szkoła lub placówka współpracuje z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi i innymi podmiotami świadczącymi poradnictwo i pomoc uczniom, zgodnie z ich potrzebami i sytuacją społeczną

Przy organizowaniu poradnictwa i pomocy uczniom, szkoła współpracuje z różnymi podmiotami. Współpraca ta jest adekwatna do potrzeb dzieci i ich sytuacji rodzinnej.

Instytucje, z którymi najczęściej podejmowana jest w tym obszarze współpraca, to m.in.: poradnie psychologiczno-pedagogiczne, sądy rodzinne i kuratorzy, urząd miasta, urzędy gmin, ośrodki pomocy społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, placówki oświatowe, Siemiatycki Ośrodek Kultury, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Towarzystwo Walki z Kalectwem, służby mundurowe, Caritas. Współpraca dotyczy wsparcia lub współorganizowania wielu działań (tabela 1). Jest ona adekwatna do zdiagnozowanych potrzeb

uczniów. Dzięki tym działaniom dzieci są bardziej otwarte na innych, są aktywne, poznają nowe treści, rozwijają swoje zainteresowania, doświadczają, są akceptowane przez środowisko lokalne ("jesteśmy tu, w tym gronie").

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Jakie działania są prowadzone w ramach tej współpracy? Czy Państwa zdaniem jest adekwatna do potrzeb uczniów? Proszę uzasadnić. [WN] (7649)

Tab.1

W wymaganiu "Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów, uwzględniając ich indywidualną sytuację" w odniesieniu do poziomu wysokiego zebrano następujące dane świadczące o działaniach szkoły/placówki:

Obszar badania: W szkole lub placówce są prowadzone działania uwzględniające indywidualizację procesu edukacyjnego w odniesieniu do każdego ucznia

Wszyscy nauczyciele indywidualizują proces nauczania, uwzględniając potrzeby każdego ucznia.

Opracowany dla każdego ucznia i realizowany Indywidualny Program Edukacyjno – Terapeutyczny, poprzedzony wielospecjalistyczną oceną poziomu funkcjonowania ucznia jest adekwatny do zdiagnozowanych jego potrzeb. Podczas zajęć nauczyciele uwzględniają indywidualizację procesu edukacyjnego, dostosowując wymagania, sposoby oceniania, metody i formy pracy, stosowane pomoce, a także formy komunikacji do potrzeb każdego dziecka (tab. 1). Zauważalne to było podczas wszystkich obserwowanych zajęć.

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: W jaki sposób indywidualizują Państwo proces nauczania? Proszę podać przykłady. [WNO] (7960)

Tab.1

Numer	Treść odpowiedzi	Cytaty
1	opracowany i realizowany IPET	dostosowany jest do zdiagnozowanych potrzeb i możliwości dziecka
2	indywidualne karty pracy	
3	dostosowanie metod pracy	
4	wymagania/oczekiwania dostosowane do możliwości uczniów	jeden sam wykonuje, innemu trzeba pomóc
5	dostosowanie sposobów oceniania	jeden pochwała, drugi rzeczowa, trzeci zachęcanie i pomoc
6	dostosowanie sposobów komunikacji	indywidualna komunikacja (werbalna, Makaton, piktogramy)
7	dostosowanie pomocy do potrzeb i możliwości danego ucznia	

Obszar badania: W opinii rodziców i uczniów wsparcie otrzymywane w szkole lub placówce odpowiada ich potrzebom

---

Rodzice są zdania, że udzielane ich dzieciom wsparcie odpowiada ich potrzebom.

Uważają, że szkoła przygotowuje dzieci do dalszego funkcjonowania, uspołecznia je. Uczniowie nabywają umiejętności samoobsługowych, skupiania uwagi. Świadczą o tym wypowiedzi rodziców podczas wywiadu, np.:

„Nauczyciele znają lęki każdego dziecka, jego potrzeby, wiedzą w czym trzeba im pomóc, a czego wymagać”

„Mój bał się obcych ludzi, a teraz już się nie boi, ze szkoły nie chce wyjeżdżać”.

„Nasze dzieci wychodzą do sklepu, próbują robić zakupy, dziecko moje ostatnio samo zapłaciło za frytki, poczekało na resztę, zaniosiło frytki do stolika”

„(...) widać ogromny rozwój. Moje dziecko nie mogło usiedzieć 5 minut, teraz siedzi i pracuje na całej lekcji”

Wymaganie:

Szkoła lub placówka, organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych

---

Wyniki przeprowadzonej ewaluacji dla wymagania:

W szkole prowadzi się ewaluację wewnętrzną oraz poddaje analizie jej wyniki. Na podstawie formułowanych wniosków podejmuje się działania, monitoruje ich efektywność, a w miarę potrzeb modyfikuje. Dyrekcja i nauczyciele, do planowania działań szkoły, wykorzystują też wyniki zewnętrznych badań i analiz. Wykorzystują je m.in. do planowania i modyfikacji swego warsztatu pracy, planowania pracy wychowawczej oraz tworzenia oferty zajęć dodatkowych, w tym specjalistycznych.

Nauczyciele prowadzą ponadto różnorodne badania własne, odpowiednie do potrzeb uczniów. Bazują na ich wynikach przy planowaniu procesów edukacyjnych w taki sposób, aby dawały możliwość wszechstronnego rozwoju każdego ucznia, zgodnie z indywidualnymi potrzebami i możliwościami oraz indywidualnym tempem pracy. Szkoła gromadzi też informacje o losach swoich absolwentów i wykorzystuje je do motywowania obecnych wychowanków do nauki, prezentowania im właściwych postaw i zachowań oraz wyboru dalszej drogi związanej z przysposobieniem do pracy.

Obszar badania: W szkole lub placówce analizuje się wyniki sprawdzianu i egzaminów oraz wyniki ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej. Analizy prowadzą do formułowania wniosków i rekomendacji, na podstawie których planuje się i podejmuje działania

---

W szkole prowadzi się ewaluację wewnętrzną oraz poddaje analizie jej wyniki. Na podstawie formułowanych wniosków podejmuje się działania.

W szkole nie analizuje się wyników sprawdzianów, gdyż uczniowie tej szkoły nie przystępują do egzaminów zewnętrznych.

Prowadzona w każdym roku szkolnym ewaluacja wewnętrzna dotyczy wybranych zakresów uwzględnionych w planie nadzoru pedagogicznego na dany rok szkolny. Obszary poddawane ewaluacji dotyczą wybranych wymagań, określonych przez ministra wobec szkół, np. Szkoła realizuje koncepcję pracy szkoły ukierunkowaną na rozwój ucznia, Uczniowie nabywają umiejętności i wiadomości określone w podstawie programowej, Wykorzystywane są zasoby szkoły oraz środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju.

Wnioski z przeprowadzonych badań przekładają się na konkretne działania, np. poszerzono ofertę szkoły o nowe metody pracy (wprowadzono m.in. komunikację alternatywną, integrację sensoryczną, dogoterapię), zaktualizowano procedury postępowania w sytuacjach trudnych, wskazano na konieczność opracowania narzędzi do badania i oceny poszczególnych zajęć rewalidacji indywidualnej, zalecono rzetelne pełnienie dyżurów przez nauczycieli ze zwracaniem uwagi na bezpieczeństwo uczniów w miejscach uznawanych za

szczególnie niebezpieczne, zalecono umieszczenie w każdej klasie w widocznym miejscu numerów alarmowych i klasowych regulaminów zachowania.

Obszar badania: Działania prowadzone przez szkołę lub placówkę są monitorowane i analizowane, a w razie potrzeby modyfikowane

---

Działania placówki są monitorowane, analizowane i w razie potrzeby modyfikowane.

Wyniki monitorowania wykorzystuje się przy planowaniu organizacji pracy szkoły we wszystkich obszarach. Nauczyciele na bieżąco obserwują efekty wprowadzanych zmian oraz w miarę potrzeb modyfikują swoje działania zwiększające szanse edukacyjne uczniów, programy i plany nauczania oraz plany pracy wychowawczej.

W wymaganiu "Szkoła lub placówka, organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych" w odniesieniu do poziomu wysokiego zebrano następujące dane świadczące o działaniach szkoły/placówki:

Obszar badania: W szkole lub placówce wykorzystuje się wyniki badań zewnętrznych

---

Dyrekcja i nauczyciele wykorzystują wyniki zewnętrznych badań i analiz do planowania działań szkoły.

Wyniki różnych badań wewnętrznych i zewnętrznych nauczyciele wykorzystują m.in. do planowania i modyfikacji swego warsztatu pracy, planowania pracy wychowawczej oraz tworzenia oferty zajęć dodatkowych, w tym specjalistycznych.

W oparciu o wnioski z różnych analiz zewnętrznych realizowane są różnorodne zajęcia specjalistyczne, np.

- zajęcia z dogoterapii („*Badania wykazują znakomity wpływ kontaktu z psem na zdrowie i psychikę małego człowieka. Jest uniwersalną metodą opierającą się na możliwości wykorzystania psa jako czynnika zwiększającego motywację do pracy*”). Wyniki terapii psychopedagogicznej z udziałem psa opisane zostały w publikacjach pod red. Moniki Włodarczyk-Dudki oraz B. Kulisiewicz);
- zajęcia metodą Weroniki Sherborne (wyniki badań wskazują na duże efekty posługiwania się ruchem jako narzędziem wspomagania rozwoju psychoruchowego dziecka i terapii zaburzeń tego rozwoju);
- zajęcia Integracji Sensorycznej (pozytywne wyniki badań dotyczących roli prowadzenia zajęć integracji sensorycznej w rozwoju dzieci niepełnosprawnych);
- arteterapia (przy organizacji zajęć z muzykoterapii nauczyciel opiera się na badaniach prekursora muzykoterapii w Polsce T. Natanson i M. Kierylla; liczne badania wskazują na skuteczność arteterapii w pracy z dziećmi niepełnosprawnymi, w tym z dziećmi z autyzmem).

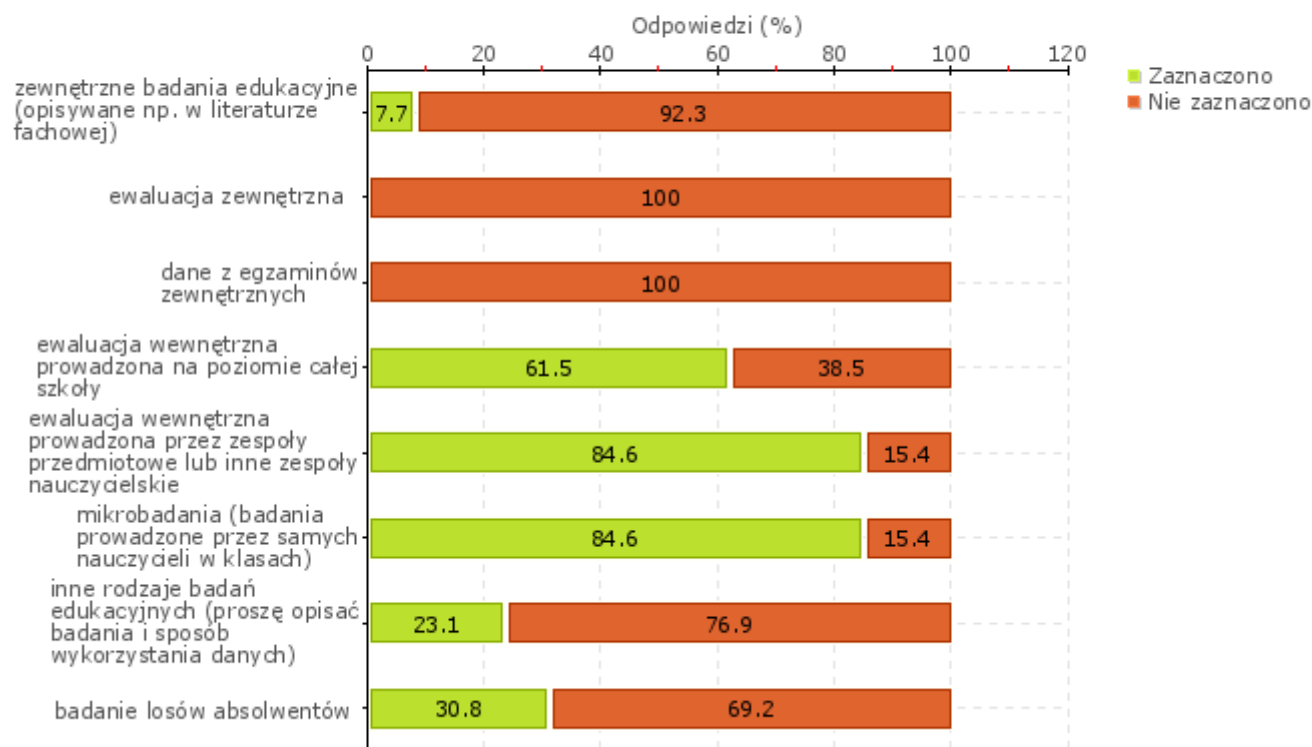
Ponadto, bazując na badaniach zewnętrznych (np. prace badawcze Firmy HARPO) zakupiono m.in.

specjalistyczny sprzęt służący terapii z wykorzystaniem komputera (ekrany dotykowe, klawiatura specjalna IntelliKeys, klawiatura BIGKEYS PLUS , Komunikator GO TALK 4+), oprogramowanie wspierające komunikację (np. Boardmaker i SymWord). Wynikiem analiz badań zewnętrznych było też wprowadzenie komunikacji alternatywnej (AAC) i (PCS) oraz założenie komunikatorów.

Poniżej wymieniono różne typy badań edukacyjnych. Proszę zaznaczyć te, z których z nich korzystają Państwo w swojej pracy i napisać, w jaki sposób wykorzystują Państwo dane z tych badań: AN

Liczebność: 13

Wykres 1w

Obszar badania: W szkole lub placówce prowadzi się badania odpowiednio do potrzeb szkoły lub placówki, w tym osiągnięć uczniów i losów absolwentów

Nauczyciele prowadzą różnorodne badania odpowiednie do potrzeb uczniów, w tym ich osiągnięć oraz losów absolwentów.

Szkoła prowadzi planowe badania wewnętrzne pozwalające na rozpoznanie indywidualnych możliwości i potrzeb uczniów w celu dostosowania do nich metod i form pracy oraz udzielania odpowiedniego wsparcia. Ponadto, w trakcie procesu dydaktycznego badane są np. oczekiwania rodziców wobec szkoły, poziom kompetencji komunikacyjnych i językowych u uczniów z autyzmem, efektywność realizacji programu wychowawczego oraz programu profilaktyki, prowadzone są przez nauczycieli w-f pomiary wysokości i masy ciała wg wskaźnika względnej masy ciała BMI, przeprowadzane testy Eurofit Specjal w zakresie badania zdolności motorycznej uczniów z upośledzeniem umiarkowanym i znacznym, poziomu poszczególnych cech somatycznych oraz zdolności motorycznych badanych uczniów na tle ich rówieśników. Prowadzony jest też monitoring działań pozwalający na ocenę ich skuteczności i ewentualną modyfikację.

Nauczyciele prowadzą również mikrobadania dotyczące pracy własnej. Dzięki nim uzyskują informacje pomagające w planowaniu pracy w taki sposób, aby w jak najwyższym stopniu odpowiadać na potrzeby uczniów. Pomagają one też weryfikować własną skuteczność w zakresie nauczania oraz dostosowywać metody do potrzeb uczniów. Dzięki wdrażanym badaniom, prowadzonym analizom zespoły nauczycieli modyfikują IPET, planują działania edukacyjne, rewalidacyjne i wychowawcze oraz w zakresie pomocy psychologiczno - pedagogicznej, dokonują oceny udzielanej uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, dobierają odpowiednie metody pracy, dokonują doboru środków terapeutycznych.

Wyniki wszystkich badań wykorzystuje się przy planowaniu organizacji pracy szkoły, planowaniu procesów edukacyjnych w taki sposób, aby dawały możliwość wszechstronnego rozwoju zgodnie z indywidualnymi potrzebami i możliwościami oraz indywidualnym tempem pracy każdego ucznia.

Szkoła gromadzi też informacje o losach swoich absolwentów i wykorzystuje je do motywowania obecnych wychowanków do nauki, prezentowania im właściwych postaw i zachowań oraz wyboru dalszej drogi związanej z przysposobieniem do pracy.

Raport sporządzili

- Krzysztof Henryk Ostrowski
- Bożena Jolanta Lenkiewicz-Broda

Kurator Oświaty:

.....

Data sporządzenia raportu:

21.10.2015